

Vereniging voor
Experimenteel
Radio Onderzoek
in Nederland

nieuwsflits

VERON Amersfoort (a03) - nummer 202 – februari 2020

Beste amateur,

Hierbij Nieuwsflits 202 met de aankondiging van de afdelingsbijeenkomst van 14 februari en andere activiteiten. Zie ook voor de laatste afdelingsinformatie: <https://a03.veron.nl>.

Met vriendelijke groet,

Lex van der Lugt (PA1LEX), afdelingssecretaris

AFDELINGSBIJEENKOMSTEN

FEBRUARI - *lezing door Rick (PASNN) over de Koude Oorlog en Stay Behind Radio's*
Vrijdag 14 februari is er een lezing over de geheime zenders van na de oorlog. Rick laat een paar versies zien niet alleen van het Europese gebied, maar ook die gebruikt werden in Vietnam en Laos. Ook de manier van werken komt aan bod. Al met al een lezing over wel wat oudere sets, maar toch niet zo ver terug.

MAART - *huishoudelijke vergadering en behandeling van de VR-voorstellen*
Het bestuur nodigt je vrijdag 13 maart uit om op deze avond jouw stem te laten horen. De vergadering begint om 20.00 uur en is alleen toegankelijk voor VERON-afdelingsleden en eventueel door het bestuur uitgenodigde VERON-leden. Ook dit jaar wordt er voor deze vergadering geen persoonlijke (papieren) uitnodiging verzonden. Leden die zich hebben aangemeld voor de digitale nieuwsflits ontvangen de uitnodiging en vergaderstukken een week voor de bijeenkomst per e-mail. Daarnaast zijn op de avond zelf de documenten in de zaal aanwezig. Afdelingsleden die de documenten vóór de vergadering toch op papier willen ontvangen kunnen hierover contact opnemen met de afdelingssecretaris.
Wil je je kandidaat stellen voor een bestuursfunctie? Dat kan! Aanmelding is mogelijk bij de secretaris tot aanvang van de vergadering.

LOCATIE MAANDELIJKSE BIJEENKOMSTEN

De maandelijkse bijeenkomsten worden gehouden in ontmoetingscentrum "De Herberg" aan de Watersteeg 85 (wijk Nieuwland) in Amersfoort. De Watersteeg wordt in sommige navigatiesystemen aangeduid als "fietspad". Het beste is dan de Sporthal Nieuwland aan de Zeldertsedreef 3, 3824 EJ Amersfoort in te voeren. Daar kan je ook het beste parkeren. Voor bezoekers die de bus nemen: neem stadsdienst lijn X2, halte Zonnewijzer.

NIEUWJAARSBIJENKOMST 2020

De voorzitter opende de afdelingsbijeenkomst met een ieder een gezond radiojaar toe te wensen.

Frans stond even stil bij het overlijden van John Roth (PA0NNY) uit Zeewolde.

Er werd gevraagd of wij nog met een bijzondere call dit jaar uitkomen in het kader van 75 jaar VERON Amersfoort. Frans deelde mede dat we proberen deel te nemen onder de

speciale call PI75AMF. Het VERON-hoofdbestuur is over het gebruik van 75 in onze afdelingscall in gesprek *).

Ook waren er vragen over de plotselinge verhuizing van de VAM naar Amersfoort. Hier komen we op terug na overleg met alle betreffende partijen.

Na een korte pauze was er de uitreiking door Maarten (PA3EYC) van de VERON-afdelingswisselbeker. De uitslag heeft in de Nieuwsflits gestaan en de nummer 1 was dus bekend, maar het Geheime Genootschap dat over wie deze beker krijgt heeft andere criteria dan de uitslag in de lijst, dus was het toch nog een verrassing dat Tijmen (PA3GRM) deze wisselbeker mee naar huis mocht nemen.

Hierna werd de avond besloten met onderling QSO.

*) Update 24 januari: inmiddels zijn de roepletter PI75AMF aan onze afdeling toegewezen, we gaan deze dit jaar gebruiken in plaats van PI4AMF.

VERON AFDELINGSCOMPETITIE

De eerste maand van het jaar begint niet zo goed. Er hebben slechts 6 leden hun score doorgegeven. Eigenlijk 7, maar PD1ROS had geen punten. Afgelopen jaar hadden we 23 deelnemers en nu in januari slechts 6 die punten doorgegeven hebben. Dat moet volgende maand een stuk beter!!!

PI4AMF heeft in januari niet meegedaan, maar dat kan de komende maand wel heel anders zijn. Deze maand hebben we 56 punten gescoord. Dat is minder dan de helft als vorig jaar. Toen hadden we op 2 februari 118 punten, maar het is het begin van het jaar en er kan nog veel gebeuren.

A08 - Centrum staat op plaats 11 met 64 punten, A31 - Midden-Noord Nederland staat op de twaalfde plaats met 56 punten, A03 - Amersfoort staat op plaats 13 ook met 56 punten en A21 - Achterhoekse R.A.C. staat met 54 punten op plaats 14.

Hoe zien de individuele scores er uit?

1. De winnaar deze maand is Gerard (PA0PIW) met 19 punten. Gefeliciteerd Gerard, je staat ruim op plaats 1.
2. De tweede is Lex (PA1LEX) met 13 punten. Lex, je doet netjes mee.
3. De derde is Hans (PA2JWN) met 11 punten. Ook Hans begint goed dit jaar.
4. De vierde plaats is voor Roel (PB0ACU) met 8 punten. Ook jij begint netjes Roel.

5. De vijfde plaats is voor Rienus (PA0RBA) met 3 punten. Ook jij doet het goed Rienus.
6. De zesde plaats is voor Ton (PE1BQE) en Jaap (PD5ISW) met 1 punt. Hoewel de laagste, Ton en Jaap hebben in ieder geval 1 punt. Dat is deze maand meer dan de meesten die vorig jaar meededen.

We staan op plaats 13. Zolang ik dit doe kan ik mij niet herinneren dat we zo laag gestaan hebben. Dus roep ik iedereen op om in februari, vooral tijdens de PACC, flink ons best te doen. Kijk op <https://www.contestkalender.nl/> daar kan je zien welke contesten er zijn. Er zijn tegenwoordig RTTY, PSK en ook FT4 contesten. Dus je hoeft niets te zeggen als je dat niet wilt, wel de computer goed ingesteld hebben. Mochten jullie dit lezen en nog niet meedoen dan worden jullie van harte uitgenodigd. Doe gewoon eens mee, dat kan vanaf huis, je hebt er niet veel voor nodig, maar ook vanuit Bunschoten maak daarvoor een afspraak bij Klaas (PD0ZX). Gebruik de stations call of gebruik je eigen call. Met 25 contest QSO's hebt je al 1 punt verdient voor onze afdeling. Mocht je mee willen doen, maar je weet niet hoe dat gaat stuur dan een mail naar pa3eyc(at)live.nl. Succes allemaal.

	31-jan
1 PA0PIW	19
2 PA1LEX	13
3 PA2JWN	11
4 PB0ACU	8
5 PA3RBA	3
6 PE1BQE	1
6 PD5ISW	1
	56

Maarten (PA3EYC)

CONTESTEN

Via deze [link](#) vind je de contestpagina van de afdeling. Daar staan de data op waar men dit jaar onder de call van PI75AMF mee doet aan een contest, zoals bijvoorbeeld een velddag, maar ook van contesten die worden georganiseerd onder de eigen of speciale call.

PI4AMF/P OPNIEUW WINNAAR SSB-VELDDAG

Lezers van het Electron hebben het al kunnen lezen: ook in 2019 won de afdeling Amersfoort de SSB-velddag "met twee vingers in de neus". Met 1.025 QSO's werkte de crew bestaande uit Peter (PC3M), Maarten (PA3EYC), Tijmen (PA3GRM), Lex (PA1LEX), Gerard (PA0PIW), Gert (PA2LO), Klaas (PD0ZX) en Casper (PA1CJ) bijna net zoveel stations als de andere drie tegenstanders in de MOST (Multi Operator, Single Transmitter) samen! Nu is een velddag niet persé een wedstrijd. Een velddag is vooral bedoeld om te laten zien dat je in staat bent om in korte tijd voor minimaal 24 uur een tijdelijk station in de lucht kan brengen. Dat is een kunst die "Amersfoort" inmiddels goed in de vingers heeft. De kennis wordt door de deelnemers aan de velddag ook (individueel en gezamenlijk) gebruikt bij andere activiteiten waarbij een tijdelijk station opgebouwd moet worden. Zo waren leden vorig jaar nog actief met tijdelijke stations vanuit het Franse Du Muy (TM75LM) en vanuit Luxemburg.

Ben je lid van de afdeling Amersfoort en wil je ook ervaring opdoen met het opbouwen en gebruiken van een tijdelijk station? In het eerste weekend van juni is er weer de jaarlijkse CW-velddag!

RADIOZENDGROEP ACTIVITEITEN IN AMERSFOORT EN OMSTREKEN TIJDENS DE TWEDE WERELDOORLOG - door Eddy Krijger (PAoRSM)

Voor zover na te gaan heeft de radio activiteit in de stad Amersfoort tijdens de oorlog op een laag pitje gedraaid. Dit zal ongetwijfeld te maken hebben dat nog voor het uitbreken van de oorlog iedere zendamateur een schrijven van de overheid kreeg om de radiozenders

in te leveren (3). Tijdens de oorlog is het verbod voor alle burgers uitgebreid om ook hun radio-ontvangers in te leveren.

(Anekdote: niet iedereen leverde zijn ontvanger in, zo hebben mijn ouders -die in Hilversum woonde- hun radio-ontvanger in een grote dicht gesloede zinken doos achter in de tuin begraven en na de oorlog weer in gebruik genomen.)

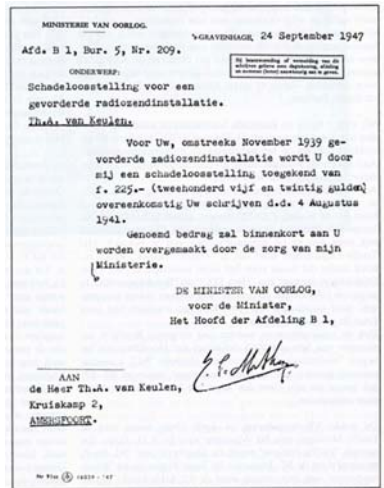
Onze afdelingspenningmeester van het eerste uur, OM van Keulen (PAoTH), heeft een vergoeding ontvangen omdat na de oorlog zijn ingevorderde zender spoorloos bleek te zijn verdwenen (1). Met het inleveren van radioapparatuur verdween de kennis natuurlijk niet. Veel amateurs hielden onderdelen in voorraad. Verder kenden de amateurs elkaar en wisten vaak ook wie te vertrouwen was. Van die kennis maakte het verzet graag gebruik. In het hele land formeerden zich zogenaamde radiozendgroepen, die het verzet kon ondersteunen met radioberichten. Een bijzondere verzetswerk episode was het berichtenverkeer met Engeland. Hiervoor werden geheimagenten ingevlogen/ gearachuteerd. Zij kenden datum, tijd, frequentie, procedure en de te gebruiken codesleutel. Een probleem was altijd of die persoon te vertrouwen was.

Zo lezen we in "Amersfoort '40 - '45" deel 2 van J.L. Bloemhof (pag. 109) onder het kopje "De raadselachtige figuur van W.T.":

Wonderlijk genoeg ging W.T. zich na dit verraad gewoon weer aan het verzetswerk wijden. Hij dook onder bij zuster Balk in het rusthuis Plantwijk te Bilthoven, vermomde zich als verpleegster en liet zich 'zuster Willy' noemen. Hij installeerde een uit Amersfoort overgebrachte zender op de tweede verdieping van het pand. Dokter Brouwer, huisarts in Bilthoven, was al een tijdlang op zoek naar een marconist die berichten naar Engeland kon seinen. Hij kwam in contact met W.T. en samen hebben zij gedurende anderhalf jaar contact met Engeland gehad, volgens dr. L. de Jong met de zender Bristol. Deze was waarschijnlijk in de zomer van 1940 gebouwd in opdracht van J. Medenbach-de Rooij. Met de zender werden ook berichten verzonden van de adelborst J. C. Meijer, die zijn rapporten ondertekende met AC.

Opvallend is dat W.T. in die tijd de mensen van de illegaliteit waarschuwde voor Anton van der Waals. Hij was een van de weinigen die Van der Waals doorhad. Overigens werden zijn waarschuwingen door iedereen genegeerd.

Onze regio was het gebied van de radiozendgroep "Centrum". Ik heb niet veel verzets-radioactiviteit vanuit Amersfoort en omgeving kunnen terugvinden. Wel was er indirecte ondersteuning met het opvangen van droppingen uit Engeland. Zo worden er droppingen in de Eempolder vermeld en lees ik in een andere bron dat er bij veehouder Jan Brouwer in de Eempolder op een gegeven moment 23 stuks kofferzendontvangers waren opgeslagen. Hij kreeg zijn eerste klus in oktober 1940 toen hij bij een dominee in Grijskerk een zender moest ophalen. Deze moest hij overdragen aan Johan Engel, een lichtdrukker die aan de

Atb. IV.4-1. Wie zijn in 1939 gevorderde spullen incompleet of in het geheel niet terug kreeg had recht op schadevergoeding. PAoTH ontving daarvoor deze mededeling.

Muurhuizen in Amersfoort woonde. Ook kwam Brouwer in contact met Jan Thijssen die zich bezig hield met het opzetten van een zenderpark door heel Nederland, aanvankelijk voor de OD. Brouwer zorgde voor adressen waar zenders geplaatst konden worden. Hij kon dit doen, omdat hij als veehandelaar bij veel boeren door heel Nederland kwam. Zo werden er zenders geplaatst bij boer De Jong, op de boerderij de Fokkamp in Hoogland en bij Gerrit Krijnen van garage de Ham eveneens in Hoogland. Later kwamen daar nog zenders bij op verschillende locaties in de Hooglandse polders en Brouwer installeerde op zijn eigen boerderij een zender. Deze stond in rechtstreekse verbinding met de regering in Engeland en werd bediend door Jan Thijssen. Later werd deze zender ondergebracht in een afgelegen schuur, compleet met een aggregaat voor de opwekking van elektriciteit. Vanaf dat moment mocht de zender alleen nog bediend worden door de marconist Andries Ausems, die zo de verbinding met Londen onderhield. Er is ook een verslag van een geheimagent de heer van Schendel die uit Hoogland (Den Ham) naar Amersfoort reisde met een zender (2):

Hoe het ook zij, Van Schendel reist met een Engelse kofferzenderontvanger door het gehele land, zodat hij van elk zendadres slechts eens in de vijf of zes weken gebruik behoeft te maken. Met de veelvuldige controles in treinen en bussen is het transport van de zender een riskante onderneming. Vaak heeft zijn vrouw of de echtgenote van één van de medewerkers het toelst onder haar berusting omdat vrouwen minder gevaar lopen. Soms gaat het bijna fout. Van Schendel: "Bij mijn vrienden in den Ham bij Amersfoort zou ik een uitzending verzorgen. ik was deze maal alleen. Ik had een tweetal spoed telegrammen, die beslist weg moesten. Het ging hopeloos slecht. Zoolang ik bezig was, stonden een zoon en een knecht op den uitkijk om bij gevaar zoo mogelijk nog te kunnen waarschuwen. Na anderhalf uur onafgebroken tobben, kon ik eindelijk de boel afbreken. Toen op de fiets terug naar Amersfoort, doch een eind voor Amersfoort werd ik aangehouden door 2 politiemensen in burger, die mijn bagage wenschten te onderzoeken. Je denkt onmiddellijk, ze hebben een grove peiling gedaan en zetten nu de wegen af. Uiterlijk heel kalm haalde ik mijn legitimatiepapieren van de PTT tevoorschijn en zei "ik heb mijn meetapparaten van de PTT in mijn koffer, heb in den Ham bij de radiocentrale metingen moeten verrichten" en deed gelijktijd mijn koffer open. "In orde mijnheer, gaat Uw gang". Ze hadden mijn hart kunnen hooren bonzen. Misschien was het slechts controle op het vervoeren van levensmiddelen, doch in zo'n geval spreekt je slechte geweten".

Ik lees in het boek "Amersfoort '40 - '45" (blz. 231) dat op de boerderij van veehouder Jan Brouwer, de schuur van fietsenmaker Krijnen aan de Hamseweg of bij drukkerij Engel aan de Muurhuizen 55 een van de eerste vergaderingen zijn gehouden van de Raad van Verzet.

In 1943 was oprichtingsvergadering aan de Stationsstraat 28a te Amersfoort een feit. Dat is ook te lezen aan de gevel van dat woninghuis. Onder de Raad van Verzet werden veel radiozendgroepen organisatorisch onder gebracht. Zo lees

ik dat de kring Hilversum ook gebruik maakte van de Eempolder. Men zond bij voorkeur uit vanaf het platte land, zodat men peilauto's tijdig zag aankomen. Vertrouwen en verraad lagen soms dicht naast elkaar. Bekend is dat een aantal opgepakte verzetsmensen zo onder druk gezet zijn dat zij meewerkten om een dubbelrol te spelen. Door deze dubbelagenten (o.a. de eerder genoemde "Anton van der Waals") zijn de nodige radioamateurs uit de illegaliteit in handen gespeeld van de bezetter. Bekend is dat een aantal van deze opgepakte radioamateurs via Kamp Amersfoort naar de beruchte kampen zijn doorgezonden. Helaas zijn een groot aantal van deze radioverzetsmensen daar omgekomen. Zij komen voor op de lijst van postume ereleden van de VERON (4).

Tekst en onderzoek Eddy Krijger (PAoRSM), ik nodig de lezer uit om met mij verhalen te delen die nog meer licht geven op de Amersfoortse radio(zend)activiteit in de tweede wereldoorlog via pa0rsm@veron.nl.

Geraadpleegde bronnen:

J.L. Bloemhof – Amersfoort 40-45 – deel 1 en 2

D.W. Rollema (PAoSE) – Vijftig jaar VERON / 100 jaar Radio

(1) blz. 234; (2) blz. 214 ; (3) blz. 148/149; (4) blz. 494/495

https://nl.wikipedia.org/wiki/Raad_van_Verzet

https://nl.wikipedia.org/wiki/Radiodienst_van_de_Raad_van_Verzet

https://www.4en5mei.nl/oorlogsmonumenten/monumenten_zoeken/oorlogsmonument/3150

https://nl.wikipedia.org/wiki/Zendgroep_BI-Radiodienst

<https://nl.wikipedia.org/wiki/Englandspiel>

<https://a03.veron.nl/historisch-overzicht/>

https://nl.wikipedia.org/wiki/Anton_van_der_Waals

<http://www.historischekringhoogland.nl/2012-3-2.html>

<http://hooglanderveenhub.net/artikel/111330024/verzet-in-de-oorlogsjaren>

NOV RADIOMARKT 2020

Zaterdag 29 februari 2020 organiseert de afdeling Noord Oost Veluwe van de landelijke VERON alweer voor de vierentwintigste keer haar Elektronica Vlooiemarkt. Deze wordt gehouden in de meer dan 1000 vierkante meter grote sporthal van MFC Aperloo waar ruim 220 meter aan kramen opgesteld zal staan.

De markt wordt gehouden in het Multi Functioneel Centrum "M.F.C Aperloo", Stadsweg 27 't Harde. De markt begint om 09.00 uur en duurt tot 15.00 uur en de entree bedraagt 3 Euro. Er is voldoende gratis parkeerruimte.

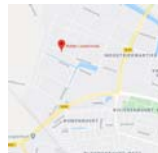
QSL-KAARTEN

Vergeet niet je QSL-kaarten op de verenigingsavond op te halen. Je kunt op:

<http://www.nl5557.nl> of onze homepage kijken of er kaarten voor je zijn.

VAM (VERON Amersfoort Maandag(activiteiten)avond)

Elke maandag is er een VAM-avond in Amersfoort (Ridder Lastechniek, Uraniumweg 54, 3812 RK Amersfoort), zie voor info over vakanties en activiteiten onze homepage.

Heb je een bericht/artikeltje voor in de volgende Nieuwsflits en/of onze website dan kun je dit opsturen naar a03@veron.nl. Wil je de Nieuwsflits (niet langer) ontvangen of heb je een nieuw emailadres dan kun je dat ook opsturen naar dit emailadres.